

2/8

881

SLUB

Wir führen Wissen.

<http://digital.slub-dresden.de/id476431778/1>

Serbski Institut
Sorbisches Institut

A. 700.

22 XII P-651

Bethlehem Ephrata.

Prědowanje

Boži džen 1879

w Njechwacžilskim Božim domje

džeržane

a na žadanje

sa Njechwacžilsku wožadnu

do czišciza date

wot

Jurja Jakuba,

fararja.

2/8 - 881

M. S.

2 | 8

881

Faint, illegible text at the top of the page.

9 | Faint, illegible text in the middle of the page.

Faint, illegible text below the middle section.

Faint, illegible text in the lower middle section.

Faint, illegible text in the lower section.

Faint, illegible text near the bottom of the page.

W J. m.

Czescz budz Bohu w tej wyškosczi; měr na semi a człowjekam
dobre spodobanje!

O najwješelschi, o najšbóžnišchi
hnadypołniczki Boži dnjo!
Šhubjene džeczi,
Chryst je na šwěczi!
Wješel šo! wješel šo, kšeseczanstwo!

Lubowani, šo by tola na jedyn džen a ša tutu hodžinu město
šłabeho człowškeho rta wobradženy mi był kšerlušch na wyschšim chorje,
šo bych kšeseczánow trošcht a kšeseczánow měr: to šbóžne hodowne wje-
šele nutšnjescz móhl do wutrobow wschitkich, kiž je hišcže nimaju; kiž
š dala steja a ša tym šo njeprašēja, kiž je šlyšcha, ale njerošymja.

Šo nóz hrěcha a czěmnošcž šmjercže, šo ta štyšknjedokha wěcznošcž
ani žakoštna ani hórka wjaz bycz njěšmje, ale šo je njebieske město a
šbóžny raj wottanknjeny wschitkim špróžnym a wobczěžnym, — haj, šo
to najmjenšche džeczatko pod kšhidkami šwojeho jandžela k šwojemu
šbóžnikej pschińcž šmě, tebi mamy ša to šo džakowacz, ty nowonarodžene
džeczatko w Bethlehemje, kiž š njebies pschińdže, šo by nam do njebies
pomhało. Šawěrnje, hdžež powjescz tuteje lubošcže, kiž k wumyšlenju
nihdy njeje, šlyšchana budže, tam dyrbi tež w šymnych dušchach wuščěcž
žadanje po njebiesach a wješele nad tym, šo tón cherub Božeho hněwa
tam wjaz njesteji.

Tón šwjaty hodowny šwjedžen kama šymy móz a czini, šo šo na
tu šamu šapomni, dokelž nam pschinješe rjanu róžu š korjenja Jesse.

Haj, kaž cžežka šyma ležesche štwjerdnjenje lóšymnych wutrobow,
ležesche hluboča nóz šašlepjenoscže a hněwa na Šraelu, ale šrjedža we
tym je wuščěka ta wěczna Boža lubošcž w Chryštušu Jesušu:

Šhwalena budž rjana šwětka
tam na horje Zionskej;
k tebi pschińdu wschitzy fromni,
ty šy róža šaronška!

A, kaž cžežka nóz symy, leži na našich wutrobach hrěch a małowěra, njespokojnosć a napschecziwjenje; ale přjedža we tym dyrbi šo sakorjenicž ta hodowna powjesć: „Tebi je dženša twój sbóžnik šo narodžik“, kotraž nowy sbóžny cžaš pschpowjeda psches teho, kiž tón wěčny Knjes je w měsće Davita.

Micha 5, 2—4.

„A ty Bethlehem Ephrata, kiž by mała bjes tawšyntami w Judži, „š tebje dyrbi mi pschińcž, kotryž na Israelu knjes budže, kotrehož won- „šhód wot spocžatka a wěčnosće był je. Teho dla budže jich podacž, „hacž do teho cžaša, hdyž ta, kiž porodžicž ma, porodžika je, tehdy „budža šbytkni jeho bratrow šo šašo k Israelskim džěcžom wrócžicž. „Wón pať budže stacž a pasć w mozy teho Knjesa a w krašnosći teho „mjena šwojeho Boha. A woni budža bydlicž, pschetož wón budže w tym „šamym cžašu krašny tať daloko hacž šwět došahnje.“ Šamjenj.

Hodowny šwjedženj wjedže naš pschezo do Bethlehema, najhusečžišcho psches evangelijon dopjelnjenja, tón krócž psches epistolu šlubjenja.

700 lět předy, hacž je Šhrystuš na šwět pschischoť, je propheta Micha pschpowjedať, šo w Bethleheme je šo ma narodžicž, kiž budže mešias a Knjes šwojeho luda. Tuto pschpowjedanje dženša štyšimy; a tať je šo dopjelniť, to wě naša džaťowna, wěrjaza wutroba:

Bethlehem Ephrata, š tebje pschińdže, kiž na Israelu Knjes budže —

pohladajmj:

1. na to krašne šlubjenje;
2. na to krašnišche dopjelnjenje.

Witaj k nam, mój sbóžniko!

Šosianna špěwa šo!

Mječ šo nětko lubi cži

Tež we mojej wutrobi! Šamjenj.

I.

Šdyž propheta, kaž Micha je był, po tajkim wo prawdže šwjaty Boži muž, se šwětkom wyschšeho pšnacža we wutrobje, dženšnišchi dženj by daloko won pohladať na wschitke kraje a na žyke kšchescžanstwo, dha drje by jeho wutroba šapschimnjena była wot hlubokeje šrudoby a wot šwja- teho hněwa.

Málo dobreho je widźić w śwětnych kralestwach. To jene je šnuka hač do najšnutškomnišeho žiwjenja doma a šwójby, a mozy helške hlubiny posběhuja šo tam pschecziwo wschemu porjadej; to druge š widžazymaj woczomaj šašo do žadławeho šběžka czěri, kaž je jón hižom měšo; šašo druge steji psched nowymi wójnami, wot kotrychž kóžda wjetscha a krawanišcha bě, dnyli prjedawšcha; šašo druge je wofhudžene hač na pošlenje mozy —, wschudže wjele nusy a hubjenstwa pschi wschitkim wschědnym krašnym wješelu teho šwěta.

Málo dobreho je widžecž tež w šnutškomnym duchownym žiwjenju šchescžanstwa. Nowe, dotal nješkyšchane nje-pschecželstwo pschecziwo šhutnym, bójškim pschikasnjam šo namaša, abo duchomna lěnjoscž pola tych, kiž dyrbja š dobrym pschikšadom prjedy hicž w domje a žiwjenju. Š temu! kaž mašo šami kěžbu mamy šwojeho powołanja, šo kóždy na šwój džěl, njech je knješ abo wotrocžk, wucžer abo wucžomnik, wysche pschiskušnosčow šwojeho semškeho powołanja, ma pytačž a namašacž wotmolwjenje na to praschenje: šhto mam czinicž, šo bych šbóžny byl?

Šdyž šo w tajkich cžasach šwonškomneje nusy a duchowneho hubjenstwa mužojo luda wo pomoz ša tón šamy rošhladuja, dha lóhko šapanu na to, šhtož je wyšoke a blyšcžaze; — psches wošebnych knješow, psches móžnych wječhow špomozenje žadaju, a někotryžkuliz w našich dnjach tež měni, šo móže na to měšto pokasacž, wot kotrehož dyrbi wěšcže šbožo pschińcž ša našch lud.

Nó lubowani, propheta Micha, šdyž šnano wot Zionskeje hory hladašche na tón šhwalobny kraj, a Šraelskeho luda myšle a šutki wopominašche, tón tež wješeku wutrobu mēcž njemóžesche, dokelž wón tež woboje widžesche: wulke šwonškomne podtkócženje, ale š dobom tež wulki wotpad wot Boha. Šdyž šo wón nětk wo pomoz rošhladowašche ša šwój lud, šdže dha wón tu pytašche? Š wotkel dyrbjesche po jeho wěšcženju šbožo pschińcž ša Kanaan; š kotreho města wumóženje ša człowške džěcži?

Dha bě blisko Sidon to rjane a Tyrus to bohate, wo kotrymž Ezechiel praji: „Woni šu zedry š Libanona wošyli a tebi wodžowe štokpy wot nich czinili, twoje prawidła šu czinili wot dubow š Basana a twoje šawy wot elephantškich koscžow. Twoje wětrowe plachty běchu wot pišaneje židy a twój kryw wot purpura š kupow Elisa.“ — Dha běchu Babylon a Ninive a druge wulke města, kiž tehdy knježachu nad šwětom; njemějesche š nich tón Knješ pschińcž, kiž dyrbjesche žyku semju šebi podczišnyčž, njemějesche jeho Micha docžakacž š tych tawšyntow tych šerschcžinow

tuteho swěta? Ach, tón propheta wjedźesche, so póhanske knjeistwo ženje njemóže Božemu ludu pomhacž. Wón widźišce tež do přédka, kač rucže do rospadanow panje najwjetšcha swětna móž, kiž bjes Boha je, a kač bórny budže tež wo tutych městach rěfacž: „Je to to wješeke město, kotrež běšce tač khróbkle a džesche w swojej wutrobje: ja sym a žane wjazny! Kač je wone wupuscžene, so swěrina w nim bydli!“ — S kotreho města dyrbjesche tón mešias pšchińcž? Tu ležachu pod křtódkom wolijowzow a figowzow te džowki Judowe a Galilejske, rjane bohate města, tu běchu Kapernaum, abo Gorazim abo Bethsaida, njeběchu wone k temu pomohane, swětej knjesa dacž? Wono jim njeběšce pšchipowjedane a my wěmy, so teho hódne njeběchu te tawšynty s Judy. Khrystuž je nad nimi šudžik: „Běda tebi Gorazim! Běda tebi Bethsaida! Tirez a Sidonej lóže budže na šudnym dnju, dnyli wam. A ty Kapernaum, kiž bě hacž do njebeš posběhnjeny, ty budžesch hacž do hele dele štorcženy.“ A šhto šu tute města nětko? Rospadanki a próch; a ani jich městna k namakanju nješju. Ale ty Bethlehem Ephrata, kiž šy mača bjes tawšyntami w Judži, s tebe dyrbi mi pšchińcž, kotryž na Israelu Knjes budže.

Šdy by tola tón hordny swět pšnacž chyzł, so je Bóh pschezo k swojemu gratej a k statokej swojeho skutkowanja to šnadne wušwolik, so by swoju krašnosć cžim jašnišcho pschi tym šjewik. Bethlehem dyrbjesche mólcžki bycž, dokelž tón pschewinjer swěta swětnje pomogy njetrjeba; runje kač dyrbi twoja wutroba, mój kšesčžano, šnadna, křuda a bojasna bycž, so by ta pošnosć Khrystužoweje mozy nad nej šo pschekrašnika!

Micha wschač jenož w šwitanju teho ranja, kiž s Jesužowym narodom na swět pšchińdže, rycži, ale nimale jašnje wschitko widži, šchtož Bóh w šbóžniku dacž budže: „Teho wonkřód je wot špocžatka a wot wěčnosćže; wón budže štač a pasč w mozy teho Knjesa a w krašnosćži teho mjena swojeho Boha; a budže krašny tač daloko hacž swět došahnje.“ Micha wěšcži po tajkim, so cžaš pšchińdže, hdžež nětcžišcha nusa kónž směje, hdžež budžeja pschewinjeni pohanjeryo luda, psches móžneho rycžerja a mudreho šmilneho knjesa; hdžež měr na šemi budže a žohnowanje pschi džěle, a šchlit pschecžiwow nješchecželam, a pomoz w nusu, so ludy bydlicž budža, kač štač pod šwěrnym pastyrjom, — a Micha dale wěšcži, so tutón wumóžnik a Knjes nima šem pšchińcž wot kralowskich štołow teho swěta, ani s hordnych městow w Judže, ale s teho mačeho Bethlehem Ephrata: to je to šlubjenje.

II.

Što je w tutym Bethlehemje k namakanju w tutych naschich dnjach? Misjonar Baierlein, kiž tam bě, powjeda raš: „A nětk k tej hórzy šo pschiblizachmy, na kotrejž Bethlehem leži, a bóršy stejachmy pola wrotow jeneho klóschtra. Klóschtriske murje wobdawaju zyrkej, kotraž je 1500 lět stara, wona bu wot křěžorki Heleny natwarjena a je ta jenicžka teho kraja, kotraž ženje njebu wutupjena. Žako běchmy do zyrkwe sastupili, krocžichmy hač k šwjatemu woštarjej, psches te wyšoke stołpy, kiž na wobemaj bokomaj stejachu. Tam pola šwjateho woštarja po skhodže na někotrych skhodženikach dele stupichmy a pschiindžechmy do mašeje křapakki, kotraž je žyle s marmorom wukładžena a w kotrejž šo wo dnjo a w nožy wjele plěbornych lampow šwěczi; na jenej tych marmornych seženow pschi boku je wulka škota hwěsda, wočoło kotrejž se škotymi pišmikami w kaczanskej ryczi pišane steji: „Šow je wot knježny Marje Jesuš Křistuš narodženy.“

Je to nětko tón Bethlehem teho dopjelnjeneho šlubjenja? Šow, hdžež šo husto šlyšhecž dawa šrudžaza šwada bješ ludom wschelakeho wěrywusnacža? Šow, hdžež šu husto widžicž wopokašma šrudžazeje pschiwěry? Ach ně, tutón Bethlehem nam njeje ta křašnosć teho dopjelnjenja!

Šubowani, propheta praji w naschim tekšće: „Bóh budže jich podacž, hač do teho cžaša, hdž ta, kiž porodžicž ma, porodžika je!“

Tehdy to dopjelnjenje šo šapocžinasche jako w Bethlemje šo narodži to džěcžo wschitkich džěczi, kiž dyrbjesche do žłoba položene byčž, hač runje njebješa a semja a morjo njemóža wopschimnyčž jeho křašnosć. Tehdy šapocžinasche šo to dopjelnjenje, jako na Bethlemskich šahonach špěwasche ta cžrjoda njebjeskeho wójška: „Čžescž budž Bohu w tej wyšokosczi, mēr na semi a cžłowjekam dobre špodobanje!“ A njeje to hižom tač wjele wysche, hač to šlubjenje, džli njebješa wysche šu, hač semja?

A wón pschiindže, kiž w Šraelu knješ byčž dyrbjesche, niž kajkiž bě docžakany a kajkehož šwět šebi žadasche, ale jako tón, kotrehož wonkhód wot špocžatka a wot wěcžnosćže był je; a wón nastupi šwoje knještwo, — Jesuš pschiindže, a dženska, haj dženska mamy to počne žohnowanje jeho pschichoda: Tón šbóžny Bethlehem je Knješowa semja, tač daloko, tač na nej wěryaze wutrobny bydla, w kotrychž šo dženska Jesuš narodži, šo by šwoje miše knještwo měł nad tymi šwojimi.

Šow štupi tón Knješ k tym šwojim, jako paštyr k šwojemu štadleschku.

To słabe chze wón wobschkitowacź: žane džěcźatko, tež niž ta najkhubšcha šyrotka nješnje bješ teho hodowneho wješeła wostacź: twój sbóžnik cze wokošchi a połoži ruzy na tebje a žohnuje cze; to ranjene chze wón wobalecź: tych palazych potajnych ranow twojeje wutrobny chze se šwojej mišej rucźku šo dótknycź to džěcźatko Ješuš, a cži s tym prajicź: njebój šo, ja šym s tobu; to šhubjene chze wón šašo pschinjecź, s tej wumóžerškej lubošcju, kiž ša šabludženym tež do puščiny dže.

Lubowani, wón je postanył pascź, a je wołał šwoje stadło tón dobry pastyr. Tych šhubjenych woła. Šdžež te hodowne kherlusche klincžachu a buchu psches žuni hłóš pschi hodownym šwětke do wutrobow špěwane, njewotzuczi tam sbóžnosć přenjeje lubošcje, džěcźazeje wěry k temu Knjesej we tebi? to šbožo přjedawšich lět, twojeho njewinowateho džěcźatstwa, twojeho njesapomnjenjeho statoka? Šladaj, o šladaj na to, šo by šo šobu wrócził k tym wušwolonym Šraelskim, kiž budža bydlicź pola teho Knjesa a wón pola nich!

Luba wošada, ty wěšch, šo tajke bydlenje hašle budže w tych Bethlehemskich hětach wěcžneho měra, ale kóžde hody dyrbja wam wotšnamjenicź tu krašnosć tamneho njebjeskeho dopjelnjenja prophecžinskich wěšcženjow, hdyž s jandželskim hłóšom do šemškeho, cžašneho, hrěšneho horja našchich wutrobow špěwaju: „Njebójcže šo, hlaj ja pschpowjedam wam wulke wješele, kiž wschemu ludu šo dostacź budže, pschetož wam je šo dženska tón sbóžnik narodžił, kotryž je Šhrystuš tón Knješ we Dawitowym měscze!“ Šamjeń.

Čišeć Smole rjež knižiczišcžernje w macžicžnym domje w Budyšcinje.

